

O

E 1

OAU

(bk. AFRİKA BİRLİĞİ TEŞKİLÂTI).

OBERMANN, Julian Joel
(1888-1956)

Polonyalı şarkiyatçı.

Varşova'da doğdu. Viyana Üniversitesi'nde Sâmî dilleri okudu ve Arap felsefesi üzerine *Prolegomena su einer kritischen Darstellung der arabischen Philosophie* adlı teziyle doktor oldu (1915). 1919'da Hamburg Üniversitesi'nde doçentliğe yükseldi. 1923'te, daha sonra Hebrew Union College ile birleşen Jewish Institute of Religion'ın (New York) daveti üzerine Amerika Birleşik Devletleri'ne göç etti ve Sâmî dilleri profesörü olarak çalışmaya başladı. 1929-1930 öğretim yılında misafir profesör sıfatıyla Kudüs'te görev yaptı. Amerika Birleşik Devletleri'ne döndükten sonra (1933) Yale Üniversitesi'ne tayin edildi ve 1933-1936 yılları arasında hocalığının yanı sıra *Journal of Biblical Literature*'ün eş editörü olarak hizmet verdi. 1944'te Judaica Research'ün direktörlüğüne ve Yale Judaica Series'in editörlüğüne getirildi ve bu görevleri emekliliğine kadar yürüttü. 1956 yılında New Haven'da öldü. Fazla konuşmayan ve geçmişi hakkında bilgi vermeyen Obermann hiç evlenmemiş ve yaşamını kapalı bir biçimde sürdürmüştür. Onun dindar olmamasına rağmen din unsurunu, Yakındoğu medeniyetleri ve insanlık tarihi üzerindeki geniş etkilerini göz önüne alarak üzerinde çalıştığı hemen her konuda ön planda tuttuğu görülür.

Obermann doktora tezinden iki önemli eser ortaya çıkarmıştır; bunların biri *Das Problem der Kausalität bei den Arabern* (WZKM, XXIX [1915], s. 323-330; XXX [1916-1917], s. 37-90), diğeri akademik çevrelerin büyük ilgisini çeken *Der philosophische und religiöse Subjektivismus Ghazalis: Ein Beitrag zum Problem der Religion*'dur (Wien-Leipzig 1921). İslâm felsefesinin bütün tarihi boyunca kendi meselelerinden istikamet aldığına, genellikle sanıldığına aksine Yu-

nan düşüncesinin Arap harfleriyle bir tekrarı olmadığına inanan Obermann, İslâm felsefesinin müslümanların kendi entelektüel merkezleri Kur'an'dan kaynaklanan meselelerin ürünü olduğunu düşünür. Gazâlî hakkındaki çalışmasında da onun fikirlerinde yer eden çevresinin ve yazılarının izlerini bulup araştırmıştır. Daha sonra İslâm'ın felsefesi ve temel problemlerine olan ilgisini uzun süre başka alanlara çeviren Obermann bu dönemde en çok Sâmî dilleri ve özellikle Ugaritik metinleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Bir ara, Hasan-ı Basrî ile Emevî Halifesi Abdülmelik b. Mervân arasındaki yazışmalarda yer alan kâder tartışmasını incelerken tekrar İslâm dini ve felsefesiyle, bilhassa İslâm'ın ilk yıllarında politik teolojinin oluşumu ve etkisiyle ilgilenmiştir ("Political Theology in Early Islam, Hasan al-Basri's treatise on qadar", *JAOS*, LV [1935], s. 138-162). Onun dikkati Ortaçağ dönemi söz konusu olduğunda yahudi-Arap ilişkilerine yönelir. Bu alandaki başlıca çalışması, İbn Şâhîn'in

âdetler ve davranış modelleri hakkındaki kitabını Arapça yazmasından tahkik ederek yayımladığı *Book of Comfort*'tir (New Haven 1933). Eserin alt başlığı, bu alandaki çalışmaların gerisinin geleceğini vaad eden *Studies in Islam and Judaism* olduğu halde onu birkaç küçük makalesi dışında orijinaliği olan başka yayınları izlememiştir. Obermann bu konuyu daha sonra iki ayrı çalışmasında ele almıştır: "Koran & Agada: The Events at Mount Sinai" (*American Journal of Semitic Languages and Literatures*, LXII [1941], s. 23-48) ve "Islamic Origins: A Study in Background and Foundation" (*The Arab Heritage*, ed. Nabih Amin Fâris, Princeton 1944, s. 58-120). Müellifin İslâm'la ilgili son yayını *The Idea of History in the Ancient Near East*'tir (New Haven 1955).

Obermann bunların yanında Sâmî dilleri ve uygarlıkları üzerinde değerli eserler vermiş olup başlıcaları şunlardır: *How Daniel was Blessed with a Son: An Incubation Scene in Ugaritic* (Baltimore 1937), *The Archaic Inscriptions from Lachish. A non-Phoenician System of the North Semitic Alphabet* (Baltimore 1938), *Discoveries at Karatepe: A Phoenician Royal Inscription from Cilicia* (Baltimore 1948), *Ugaritic Mythology: A Study of its Leading Motifs* (New Haven 1948). Obermann, 1928'de Hugo Gressman'ın *Tower of Babel*'ini, 1956'da da Solomon Grandz'ın İbn Meymûn'dan *Sanctification of the New Moon* adıyla tercüme başladığı, fakat bitiremediği *Mişna Tora*'yı Otto Neugebauer ile birlikte tamamlayarak yayımlamıştır. Hayatının son yılını öğrenciliğinden itibaren ilgi duyduğu felsefi-dinî yahudi ve Arap kaynaklarına hasretmiş ve zamanını önemli yahudi eserlerini İngilizce'ye tercüme etmekle geçirmiştir. Onun on bir ciltten fazla tutan bu çalışmaları Yale Üniversitesi tarafından "Yale Judaica Series" başlığı altında yayımlanmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

Bibliographie der Deutschsprachigen Arabistik und Islamkunde (ed. Fuat Sezgin), Frankfurt 1993, XVI, 343; Franz Rosenthal, "J. J. Obermann", *Isl.*, XXX/3 (1958), s. 322-325; "Obermann, Julian Joël", *EJd.*, XII, 1309; Mustafa Çağrı, "İbn Meymûn", *DA*, XX, 196.

Julian Joel
Obermann